Euroopa Parlament
2024-2029

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

2024/2121(INI)

14.5.2025

ARVAMUS

Esitaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Saaja: regionaalarengukomisjon

ühtekuuluvuspoliitika rolli kohta õiglase ülemineku toetamisel
(2024/2121(INI))

Arvamuse raportöör: Giusi Princi

PA_NonLeg

MUUDATUSETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon esitab regionaalarengukomisjonile kui vastutavale komisjonile järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 2

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 4, 162, 174 kuni 178 ja 349,	– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 4, ***9, 151, 153***, 162, 174 kuni 178 ja 349,

Muudatusettepanek 2

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 2 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava,

Muudatusettepanek 3

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 2 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse komisjoni 5. märtsi 2025. aasta teatist „Oskuste liit“ (COM(2025) 0090),

Muudatusettepanek 4

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 6 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta

	määrust (EL) 2021/691, millega luuakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1309/2013[1a],
	[1a] ELT L 153, 3.5.2021, lk 48–70, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj.

Muudatusettepanek 5

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 10 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse oma 23. novembri 2023. aasta resolutsiooni töökohtade loomise kohta: õiglane üleminek ning sotsiaalse ja ökoloogilise mõjuga investeeringud[1a],
	[1a] ELT C, C/2024/4224, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4224/oj.

Muudatusettepanek 6

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 12 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse 2015. aastal vastu võetud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni dokumenti „Guidelines for a just transition towards environmentally sustainable economies and societies for all“ (Suunised kõigiga arvestavaks õiglaseks üleminekuks keskkonnakestlikule majandusele ja ühiskonnale),

Muudatusettepanek 7

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 14 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse Enrico Letta 17. aprilli 2024. aasta aruannet „Much more than a market“ (Palju enamat kui turg),

Muudatusettepanek 8

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 19 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse komisjoni 26. veebruari 2025. aasta teatist „Puhta tööstuse kokkulepe – konkurentsivõime ja süsinikuheite vähendamise ühtne tegevuskava“ (COM(2025)0085),

Muudatusettepanek 9

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus A

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
A. arvestades, et ***ambitsioonikas*** eesmärk minna 2050. aastaks üle CO_2-neutraalsele majandusele võib tekitada võimalusi ja uusi probleeme piirkondadele, mida see üleminek negatiivselt mõjutab;	A. ***arvestades, et pikaajalise jõukuse ja heaolu tagamiseks on kindlasti vaja ambitsioonikat keskkonnapoliitikat; arvestades,*** eesmärk minna 2050. aastaks üle ***kaasaegsele, konkurentsivõimelisele, kestlikule ja*** CO_2-neutraalsele majandusele võib tekitada võimalusi ja uusi probleeme piirkondadele, mida see üleminek negatiivselt mõjutab***, eelkõige maapiirkondadele ja äärealadele; arvestades, et tagamaks, et kedagi ei jäeta kõrvale, on äärmiselt oluline keskenduda piirkondadele, töötajatele ja enim mõjutatud rühmadele, keda see üleminek negatiivselt mõjutab; arvestades, et silmas tuleks pidada õiglase ülemineku soolist mõõdet;***

Muudatusettepanek 10

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus A a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Aa. arvestades, et äärealades on struktuursed ebasoodsad tingimused, sealhulgas nõrgem taristu, madalam investeeringute tase ja püsivad sotsiaal-majanduslikud erinevused, mida süvendavad rahvastiku vähenemine, ajude äravool ja tööstuse väiksem mitmekesisus;

Muudatusettepanek 11

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus A b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Ab. arvestades, et õiglane üleminek hõlmab kliimameetmete sotsiaalsete ja majanduslike võimaluste maksimaalset kasutamist, samal ajal minimeerides ja hoolikalt hallates kõiki probleeme, nagu töökohtade kadumine, kliimapoliitika soovimatud tagajärjed; arvestades, et õiglane üleminek peaks tagama sotsiaalse kaasatuse, vähendama vaesust ja ebavõrdsust, kasutama potentsiaali luua kvaliteetseid töökohti, edendama demokraatiat töökohal, tagama inimväärsed töötingimused ning kaitsma töötajate õigusi ja tõstma tööstandardeid kõigis sektorites;

Muudatusettepanek 12

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus C

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
C. arvestades, et ***paljudes sektorites***, mida dekarboniseerimine kõige rängemalt mõjutab, ***olid ebasoodsad töötingimused*** ja ***sõltuvus hooajatöötajatest***, ***kes otsisid***	C. arvestades, et ***mõned sektorid***, mida dekarboniseerimine kõige rängemalt mõjutab, ***on traditsiooniliselt olnud Euroopa väga olulised sektorid, mis on***

enne üleminekut sotsiaalset õiglust;	***pakkunud miljoneid töökohti; arvestades, et üleminek ökoloogilisele kestlikkusele peab toimuma koos majandusliku*** ja ***sotsiaalse õigluse***, ***kvaliteetsete töökohtade loomise ja kõrgete sotsiaalsete standardite järgimisega***;

Muudatusettepanek 13

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus D

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
D. arvestades, et ELi Õiglase Ülemineku Fond ***pidi*** olema peamine vahend tagamaks, et kliimaneutraalsusele üleminekust mõjutatud piirkondades elavaid inimesi ei jäeta kõrvale; arvestades, et praeguseks on selle kasutusmäär olnud alla 5 %;	D. arvestades, et ELi Õiglase Ülemineku Fond ***peaks*** olema peamine vahend tagamaks, et kliimaneutraalsusele üleminekust mõjutatud piirkondades elavaid inimesi***, eriti töötajaid,*** ei jäeta kõrvale; arvestades, et praeguseks on selle kasutusmäär olnud ***siiski*** alla 5 %; ***arvestades, et Õiglase Ülemineku Fondi loodud töökohtade arv ei ole piisavalt suur, et katta nende töökohtade arvu, mis prognoosi kohaselt kaovad CO_2-mahukate tööstusharude ülemineku tõttu puhtamatele tehnoloogiatele; arvestades, et on äärmiselt tähtis kaotada teadus- ja arendustegevuse investeeringute puudujääk, tagamaks, et kõik piirkonnad, sealhulgas äärealad, saaksid rohe- ja digipöördes tõhusalt osaleda; arvestades, et siiani on saavutamata ELi eesmärki investeerida teadus- ja arendustegevusse 3 % SKPst, et toetada innovatsiooni ning tagada kaasav ja õiglane üleminek kogu ELis; arvestades, et ennetav sotsiaalpoliitika laste haridusse ja peretoetustesse tehtavate varajaste investeeringute kaudu annab tulevikus suurt sotsiaalset kasu; arvestades, et rohe- ja digipöörde elluviimiseks on vaja tõhusaid turvavõrke ja kaitsemehhanisme, et toetada mõjutatud töötajaid;***

Muudatusettepanek 14

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus D a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Da. arvestades, et soovitused liikmesriikidele üldstrateegia kohta koos asjakohaste eelarvevahenditega vaesuse ja eelkõige perekondade ja laste vaesuse vastu võitlemiseks Euroopa Liidus ning poliitika ja meetmetega selle rakendamiseks edendavad siseturu süvendamist ning edusamme majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse saavutamisel ning toetavad komisjoni eesmärki saavutada konkurentsivõimeline ja kaasav ning mitmekesiste piirkondadega Euroopa;

Muudatusettepanek 15

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus D b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Db. arvestades, et üleminek vähese CO_2 heitega majandusele, ülemaailmne kliimakriis ja keskkonnareostus ning nende mõju toitumisele, haridusele ja tervisele kujutab endast ka laste õiguste kriisi ELi erinevates piirkondades, ja arvestades, et tuleb võtta tõhusaid ja tõsiseid meetmeid tagamaks, et lapsed ja tulevased põlvkonnad kasvaksid väärikalt ning omandaksid tulevase tööjõuturu jaoks vajalikud oskused;

Muudatusettepanek 16

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus E

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
E. arvestades, et kui endiste turba- ja kaevanduspiirkondadega piisavalt ei	E. arvestades, et kui endiste turba- ja kaevanduspiirkondadega piisavalt ei

tegeleta, ***võivad*** need ***muutuda majanduslikult mitteaktiivseks***;	tegeleta, ***tekib oht, et*** need ***deindustrialiseeruvad ja nende rahvaarv väheneb; nõuab talendiotsingumehhanismi kiiret rakendamist, et võidelda ajude äravoolu vastu ja toetada kohaliku majanduse elavdamist;***

Muudatusettepanek 17

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus E a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Ea. arvestades, et CO_2-neutraalsele majandusele ülemineku juhtimine ei peaks mitte ainult toetama liikumist uutele töökohtadele tärkavates sektorites, vaid ka säilitama ja kohandama olemasolevaid töökohti ja sektoreid kliimaneutraalse ja puhta tööstuse ning tehnoloogiaga inimeste jaoks, kes elavad mõjutatud territooriumidel; arvestades, et on oluline, et töötajad ja tööotsijad tunneksid toetust üleminekutega toimetulekul, et kindlustada 2050. aasta strateegia eesmärkide mõistmine ja heakskiitmine;

Muudatusettepanek 18

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus E b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Eb. arvestades, et komisjoni ELi konkurentsivõime kompassis rõhutati, kui oluline on edendada oskuste arendamist, kvaliteetseid töökohti ja sotsiaalset õiglust kõigis piirkondades, keskendudes kogu ELis püsiva oskuste nappuse ja tööjõupuudusega tegelemisele ning tagades täieliku osalemise rohe- ja digipöördes; arvestades, et mõjutatud territooriumide töötajate ja tööotsijate

toetamist, nagu täiend- ja ümberõppe kavad, abi tööotsingutel ning juurdepääs avalikele teenustele, tuleb suurendada, et tagada nende suutlikkus muutuva tööturuga kohaneda; arvestades, et samal ajal on selliste kvaliteetsete töökohtade loomiseks, kus töötajad saavad kõnealuseid oskusi kasutada, väga vajalik investeerida uute äriühingute loomisse tulevikku suunatud sektorites ning toetada olemasolevaid ettevõtteid, eelkõige VKEsid;

Muudatusettepanek 19

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus E c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Ec. arvestades, et Euroopas valitseb praegu tööjõupuudus ja oskuste nappus, mis kahjustab liidu konkurentsivõimet, nagu on tuvastatud Draghi ja Letta aruannetes; arvestades, et tööstuse ja tehnoloogia arengu ning investeeringute strateegiline detsentraliseerimine üleminekust mõjutatud piirkondadesse võib aidata sellist puudust leevendada, kuid nõuab piisavaid investeeringuid kaasnevatesse avalikesse teenustesse ja taristusse, nagu eluase, haridus ja transport;

Muudatusettepanek 20

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus F a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Fa. arvestades, et EL 27 on kaotanud tööstuses 4,4 miljonit töökohta, mis tähendab 13 %-list vähenemist; arvestades, et see kadu tekkis peamiselt aastatel 1995–2015; arvestades, et töötlevas tööstuses töötavate inimeste arv vähenes alates 2019. aasta kolmandast kvartalist kuni 2024. aastani

853 000 inimese võrra;

Muudatusettepanek 21

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus F b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Fb. arvestades, et tuleks tugevdada tehnilist abi avaliku sektori asutustele, mida antakse õiglase ülemineku fondi, InvestEU ja avaliku sektori laenurahastu raames – need on õiglase ülemineku mehhanismi kolm sammast;

Muudatusettepanek 22

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 1

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. kutsub komisjoni üles hõlbustama Õiglase Ülemineku Fondi erimajandustsoonide loomist rajatiste sulgemisest mõjutatud aladel, kusjuures eelisjuurdepääs rahastamisele antakse esialgu aladele, mis asuvad 50 km raadiuses töökohtade kaotamise kohtadest, ja muudele aladele, kus töökohtade kaotamise tagajärjed õigustaks juurdepääsu Õiglase Ülemineku Fondile;	1. ***on kindlalt veendunud, et Õiglase Ülemineku Fondi peamine eesmärk peaks olema kvaliteetsete töökohtade ja kestlike majanduslike alternatiivide loomine töötajate jaoks, keda CO_2-mahukate tööstusharude ümberkujundamine mõjutab;*** kutsub komisjoni üles hõlbustama Õiglase Ülemineku Fondi erimajandustsoonide loomist rajatiste sulgemisest mõjutatud aladel, kusjuures eelisjuurdepääs rahastamisele antakse esialgu aladele, mis asuvad 50 km raadiuses töökohtade kaotamise kohtadest, ja muudele aladele, kus töökohtade kaotamise tagajärjed õigustaks juurdepääsu Õiglase Ülemineku Fondile***, partnerluses liikmesriikide ja piirkondadega, ning võttes arvesse mitte ainult geograafilisi, vaid ka sotsiaalseid kriteeriumeid, nagu kohalik töötuse määr, sotsiaal-majanduslik haavatavus ja suurem sotsiaalse tõrjutuse oht; rõhutab, et juurdepääs rahastamisele peaks põhinema tegeliku sotsiaalse ja majandusliku mõju põhjalikul analüüsil,***

	mitte pelgalt geograafilise läheduse loogikal; rõhutab, et need piirkonnad peaksid pakkuma lihtsustatud haldusmenetlust ühtsete kontaktpunktide kaudu, sihipärast toetust kohalikele VKEdele ning nõudma sõnaselgelt oskuste ja koolitusprogrammide arendamist koostöös kohalike kutse- ja haridusasutuste ning sotsiaalpartneritega; rõhutab vajadust kaitsta ELi ettevõtteid ja töökohti; tuletab meelde, et üleminek on õiglane ainult siis, kui sellega austatakse töötajate õigusi ja kaitstakse ettevõtete võimalust jõudsalt areneda;

Muudatusettepanek 23

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 1 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	1a. tuletab meelde, et ELi poliitikaga tuleks tagada majanduslik, territoriaalne ja sotsiaalne ühtekuuluvus, et ületada struktuurilised erinevused ja ebavõrdne areng piirkondade vahel ning sotsiaalne ja territoriaalne ebavõrdsus; nõuab kaugeleulatuvaid meetmeid, et toetada strateegiliste investeeringute ja haavatavate piirkondade arengukavade kaudu Euroopa piirkondade taasindustrialiseerimist ja hoida ära nende deindustrialiseerimist, eriti maa- ja äärepoolsetes piirkondades; rõhutab, et õiglase ülemineku põhimõtted ning kliima- ja sotsiaalse õigluse edendamise poliitika peavad olema üksteisega tihedalt seotud;

Muudatusettepanek 24

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 2

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. nõuab, et ***nendes piirkondades***	2. nõuab, et ***kehtestataks kestlikud***

kehtestataks erireeglid, ***mis hõlmaks madalamaid maksumäärasid ettevõtetele ja investeeringutele*** ning kiiremaid planeerimisotsuseid; kinnitab veel kord, et sellised meetmed võivad luua töökohti ja pakkuda võimalusi nendes piirkondades elavatele inimestele;

investeerimiseesmärgid, mille abil integreeritakse eri fondide toetus kõige enam mõjutatud sektoritesse ja piirkondadesse, ***keskendudes kõige haavatavamatele; kutsub liikmesriike üles kaaluma nende piirkondade jaoks erialgatusi*** ning kiiremaid planeerimisotsuseid ***ja halduskoormuse edasist vähendamist***; kinnitab veel kord, et sellised meetmed võivad luua ***kvaliteetseid*** töökohti***, toetada VKEsid*** ja pakkuda võimalusi nendes piirkondades elavatele inimestele ***ning pereettevõtetele ja traditsioonilistele ettevõtetele; rõhutab, et tuleb toetada Õiglase Ülemineku Fondi sotsiaalmajanduse projektide juurdepääsu rahastamisele, tagades sel viisil nende projektide finantseerimisvõimalused;***

Muudatusettepanek 25

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 5

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. rõhutab sellega seoses vajadust seada mõjutatud piirkondades prioriteediks investeeringud kõigil ***haridus-*** ja ***koolitustasanditel***; rõhutab vajadust ***õppe*** rahastamise järele;	5. ***rõhutab, et ELi eelarvel on oluline roll, et edendada õigust haridusele alates varasest east ja õigust koolitusele, suurendades tööjõu kohanemisvõimet ümberõppe ja oskuste täiendamise kaudu, eriti üleminekute kontekstis; rõhutab, kui oluline on kehtestada erimeetmed, et tegeleda piirkondliku ebavõrdsusega hariduses ja koolituses, tagades kõigile võrdse juurdepääsu kvaliteetsele ja taskukohasele haridusele; rõhutab, et uute kohalike majandusmudelite pikaajalise kestlikkuse tagamiseks on vaja muuta haridusstrateegiat, pakkumaks mitmekesiseid õppekavavalikuid, mis on suunatud majanduskasvuga seotud valdkondadele ja piirkonna vajadustele;*** rõhutab sellega seoses vajadust seada mõjutatud piirkondades prioriteediks investeeringud kõigil ***riikliku hariduse*** ja ***kutseõppe tasanditel***; rõhutab vajadust ***koolitustoetuste*** rahastamise järele***, et tagada madala sissetulekuga rühmadele***

juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja koolitusele; nõuab kõigile töötajatele individuaalset õigust tasustatud koolitusele töö ajal ja elukestvale õppele; rõhutab, kui oluline on koostöö sotsiaalpartnerite, praeguste ja tulevaste ettevõtete, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste ning haridusasutuste vahel partnerluste kaudu, mida rahastavad ühiselt Euroopa Sotsiaalfond+ ja Õiglase Ülemineku Fond; rõhutab, et õpetajatel ja koolitajatel on õiglase ülemineku hõlbustajatena otsustav tähtsus; rõhutab, et esmajärjekorras on vaja investeerida nende täienduskoolitusse, et anda neile oskused, mida on vaja digi- ja rohepöördega toimetulekuks;

Muudatusettepanek 26

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 5 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	5a. rõhutab, et asjaomaseid fonde tuleks kasutada nii, et nad hoogustaksid piirkondlikku kestlikku arengut, ühendades piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused, sotsiaalpartnerid, kodanikuühiskonna ja erasektori, et luua kestliku arengu eduspiraal, mis loob majanduslikku ja sotsiaalset kasu ning hõlbustab õiglast üleminekut;

Muudatusettepanek 27

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 5 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	5b. palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et eraettevõtetele kehtiks avaliku sektori vahendite eraldamisel sotsiaalsed tingimused, kindlustades, et avaliku sektori investeeringud loovad jagatud ja jätkusuutlikku tulu ning et toetust saavad

	ettevõtted osalevad sotsiaaldialoogis, pakuvad kvaliteetset õpipoisiõpet ja töötajatele koolitust ning tagavad kvaliteetset praktikat, et suunata oskustööjõud tärkavatesse sektoritesse; nõuab, et oleks olemas mehhanismid, millega tagatakse, et avaliku sektori vahendeid saavad ettevõtted täidavad oma kohustusi Euroopa majanduse ja tööjõu ees, ning et oleks sätted selliste vahendite tagasinõudmiseks juhtudel, kui ettevõtted kolivad väljapoole Euroopat;

Muudatusettepanek 28

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 6

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. nõuab, et ***vähemalt 50 % mõjutatud piirkondade haridusvahenditest kasutataks õpipoisiõppeks, tunnustades õpipoisiõppesse juba tehtud investeeringuid***;	6. nõuab, et ***liikmesriigid lisaksid õiglase ülemineku territoriaalsetesse kavadesse sihipärase lähenemisviisi haridusalasele õpipoisiõppele ja kvaliteetsele praktikale***;

Muudatusettepanek 29

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 6 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	6a. rõhutab, et spetsialiseerunud õpetajate nappus süvendab oskuste nappust strateegilistes sektorites ja kahjustab vähem arenenud piirkondade majanduslikku konkurentsivõimet; nõuab sihipäraste programmide väljatöötamist, et suurendada õpetaja elukutse atraktiivsust, eelkõige teaduses, tehnoloogias, inseneriteaduses ja matemaatikas, majanduslike ja mittemajanduslike stiimulite kaudu, eelkõige üleminekust mõjutatud piirkondades; rõhutab, kui oluline on eraldada spetsiaalseid vahendeid õpetajate

ja koolitajate uuenduslikuks koolituseks, samuti digitaalsete pedagoogiliste oskuste arendamiseks, mis on hädavajalikud, et valmistada töötajaid ette üleminekuteks tööstuses; nõuab meetmeid õpetajate palga ja töötingimuste parandamiseks, et meelitada ligi ja hoida kvalifitseeritud haridustöötajaid, eelkõige üleminekuetapis olevates valdkondades, tunnistades nende olulist rolli tööjõu ettevalmistamisel tulevasteks tööstuslikeks vajadusteks; nõuab, et komisjon hindaks õpetajate ja koolitajate koolitusse tehtavate investeeringute mõju, et tagada rahastamise parem kasutamine ning optimeerida õpilaste ja töötajate omandatud oskusi vähem arenenud piirkondades;

Muudatusettepanek 30

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 7

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
7. nõuab, et Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ***rahastamine*** oleks piirkondlikult sihipärasem ning et ESF+ ja Õiglase Ülemineku Fondi vahel ***suurendataks koostoimet***, eelkõige seoses hariduse ja koolitusega;	7. nõuab, et Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) oleks piirkondlikult sihipärasem***, pannes rohkem rõhku kohalike ja piirkondlike osalejate kaasatusele fondi valitsemises*** ning ***neile pakkudes neile paremaid rahastamisvõimalusi,*** et ***fond vastaks paremini inimeste vajadustele; tuletab meelde, et Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) on peamine ja esmane vahend liikmesriikide, inimeste ja piirkondade toetamiseks ELi sotsiaalse mõõtme tugevdamisel ning Euroopa sotsiaalõiguste samba, selle tegevuskava ja peamiste eesmärkide täielikul rakendamisel; nõuab suuremat sünergiat kindla, tugevdatud ja eraldiseisva*** ESF+ ja Õiglase Ülemineku Fondi vahel***; kutsub komisjoni üles lisama praeguseid probleeme silmas pidades ESF+ erieesmärkide hulka õiglase ülemineku toetamise***, eelkõige seoses hariduse ja koolitusega ***ning erilise tähelepanuga***

noorte tööhõivele; rõhutab, et on vaja sihipäraseid investeeringuid kohalike oskuste arendamisse, et saavutada kooskõla piirkonna tööstuse vajadustega ning digi- ja rohepöördega;

Muudatusettepanek 31

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 7 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	7a. väljendab heameelt, et komisjon on teatanud konkurentsivõime koordineerimise töövahendi loomisest ja nõuab, et see võetaks kiiresti kasutusele, tagades kooskõla Euroopa poolaasta, Euroopa sotsiaalõiguste samba ja oskuste liiduga, et tegeleda kvaliteetsete avalike teenuste, taristu, kvaliteetsete töökohtade ja võrdsete võimaluste puudumisega piirkondades, mis võivad kaotada oma sotsiaal-majandusliku konkurentsivõime ja atraktiivsuse; leiab, et see vahend peaks hõlbustama piiriüleste projektide elluviimist, koordineerima investeeringuid, lõimides sellesse raamistikku ka kestlikkuse ja heaolu tegureid; õhutab, et see peaks tasakaalustama majanduslikud eesmärgid keskkonnasäästlikkuse ja sotsiaalse ühtekuuluvusega, tagades, et parem konkurentsivõime tooks kaasa parema elukvaliteedi, tõhustatud territoriaalse arengu ja vastupanuvõimelised kogukonnad üleminekupiirkondades; on seisukohal, et see vahend peaks edendama pikaajalisi investeeringuid avalikesse ja sotsiaalteenustesse ning majanduskasvu ja konkurentsivõimesse kogu ELis, toetades samal ajal kvaliteetsete töökohtade loomist, mis aitavad kaasa nii majanduslikule heaolule kui ka kodanike heaolule;

Muudatusettepanek 32

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 8

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
8. kutsub komisjoni üles tegema koostööd liikmesriikidega, et tagada töö kaotanud töötajatele ***eristaatus*** ESF+ ***toetatavates tööhõive-*** ja ***koolituskavades osalemiseks nende asukohas***;	8. kutsub komisjoni üles tegema koostööd liikmesriikidega, et tagada töö kaotanud töötajatele ***olemasolevate rahaliste vahendite toel juurdepääs tööhõive- ja koolituskavadele nende asukohas; tuletab meelde, et koondatud töötajate toetuseks on loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF), et pakkuda sihipärast toetust töötajatele, keda mõjutavad suured restruktureerimised, ning julgustab liikmesriike komisjoni toetusel fondi täielikult ära kasutama ja looma koostoimet ühtekuuluvusfondidega, et suurendada selle tõhusust; nõuab, et tehtaks suuremaid jõupingutusi noortegarantii rakendamiseks, tagades rohkem vahendeid liikmesriikidele, et nad eraldaks vähemalt 15 % oma ESF+ vahenditest sihtotstarbeliste meetmete ja struktuurireformidele, millega toetatakse kvaliteetset noorte tööhõivet, kutseharidust ja -koolitust, eelkõige tasustatud, kvaliteetset praktikat ja õpipoisiõpet, ning lihtsustataks koolist tööle siirdumist, haridusse või koolitusse naasmist ja teise võimaluse haridust; kordab sellega seoses oma üleskutset liikmesriikidele keelustada ekspluateerivad tavad, sealhulgas tasustamata praktika; märgib, et rohepööre mõjutab erinevaid demograafilisi rühmi erinevalt, kusjuures naised on kujunemisjärgus keskkonnahoidlikes sektorites sageli alaesindatud; rõhutab seetõttu, kui oluline on võtta üleminekupoliitika kavandamisel ja rakendamisel arvesse mõju nii naistele kui ka meestele, et tagada tasakaalustatud võimalused kohalikel tööturgudel; tunnistab, et on vaja ergutada naiste osalemist teaduse,***

	tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkondades ning pakkuda stiimuleid sektoritele, kus naised on alaesindatud; rõhutab, et sihipäraste haridus- ja koolitusalgatuste toetamine võib võimaldada tööjõu suuremat osalemist, elavdada kohalikku majandust ja aidata vähendada oskuste nappust, tugevdades samal ajal ka kogukonna vastupanuvõimet ja konkurentsivõimet;

Muudatusettepanek 33

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 9

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
9. rõhutab ***vajadust töötada*** koostöös kohalike ettevõtetega välja praktikakavad mõjutatud piirkondade jaoks, et pakkuda õpilastele kogemusi oma kogukonnas ***ja andes neile nn õiguse*** mitte lahkuda oma kodukohast;	9. rõhutab***, et*** koostöös kohalike ettevõtetega ***on vaja*** välja ***töötada kvaliteetsed õpipoisiõppe- ja*** praktikakavad mõjutatud piirkondade jaoks, et pakkuda õpilastele***, noortele töötajatele ja noortele, kes ei tööta, ei õpi ega osale koolitusel,*** kogemusi oma kogukonnas***, toetades nende nö õigust*** mitte lahkuda oma kodukohast***, pakkudes kvaliteetseid töövõimalusi ja elukvaliteedi parandamist, luues ettevõtetele stiimuleid neisse piirkondadesse investeerida ja neis töötajaid palgata, toetades kaugtöö taristut ja parandades juurdepääsu ELi vahenditele kohalike talentide hoidmiseks, hoides sellega ära rahvastiku vähenemist ja tagades kohaliku majanduse kestliku arengu; tuletab sellega seoses meelde, kui olulised on investeeringud avalikesse teenustesse ja taristusse, nagu inimväärne eluase, transport ja haridus;***

Muudatusettepanek 34

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 9 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	9a. tunnistab, et digitehnoloogia võib parandada kvaliteetse hariduse kättesaadavust vähem arenenud piirkondades; kutsub komisjoni üles toetama digitaalse hariduse ökosüsteemi arendamist, mis hõlmab veebipõhiseid õppeplatvorme, digitaalset haridussisu ja avatud õppematerjale; rõhutab, kui tähtis on hõlbustada avaliku ja erasektori partnerlust kutseõppe valdkonnas, soodustades koostööd koolitusasutuste ja kohalike ettevõtete vahel ühiselt kavandatud haridusprogrammide, ettevõttesisese koolituse ja stabiilsete tööpakkumiste kaudu; rõhutab, et sellised digi- ja koolituspartnerlused võivad märkimisväärselt parandada noorte tööalast konkurentsivõimet, vastata tõhusamalt piirkondliku tööturu tegelikele vajadustele ja luua oskuste ökosüsteemi, mis toetab kohaliku majanduse konkurentsivõimet; nõuab, et rakendataks kestliku arengu raamistikku, mis on välja töötatud spetsiaalselt selleks, et tulla toime struktuuriliste ja demograafiliste muutuste tagajärgedega kogu Euroopa piirkondades;

Muudatusettepanek 35

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 9 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	9b. julgustab riiklikke tööturuasutusi pakkuma mõjutatud piirkondades sihipäraseid aktiivseid tööturuprogramme, mis seovad mõjutatud rühmad tööhõivevõimalustega kujunemisjärgus sektorites, eriti energiatõhususe ja kestliku ehituse sektoris; väljendab sellega seoses heameelt oskuste liidu paketi üle, eelkõige kavandatud teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna hariduse strateegilise kava,

	uue ELi kutsehariduse ja -õppe strateegia, oskuste garantii katseprojekti ja ELi oskuste akadeemiate toetamise üle; rõhutab siiski vajadust pöörata suuremat tähelepanu töötajatele, keda mõjutab üleminek CO2-neutraalsele majandusele ja roheoskuste pakkumine, ning kutsub komisjoni üles tagama, et see oleks horisontaalne prioriteet kõigis tulevastes oskuste liidu ettepanekutes;

Muudatusettepanek 36

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 9 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	9c. julgustab liikmesriike integreerima Õiglase Ülemineku Fondist ja ESF+-ist toetatavatesse projektidesse eluasemetagatised, kooselamise kavad ning õpipoiste ja üliõpilaste üüritoetuse, eelkõige piirkondades, kus noorte töötus on suur või rahvastik väheneb;

Muudatusettepanek 37

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 9 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	9d. nõuab, et järgitaks partnerluspõhimõtet ja Euroopa partnerluse käitumisjuhendit kogu ELi ühtekuuluvuspoliitika kavandamisel, rakendamisel ja järelevalves ning loodaks tugev koostöö piirkondlike ja kohalike ametiasutuste, sidusrühmade ja ametiühingute vahel;

Muudatusettepanek 38

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 9 e (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*

	9e. märgib, et ELi vahendeid (Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid ja eelkõige Euroopa Sotsiaalfond+ ning taaste- ja vastupidavusrahastu) ja Õiglase Ülemineku Fondi kasutatakse erinevate piirkondade investeeringute toetamiseks laste (alus)haridusse;

Muudatusettepanek 39

Resolutsiooni ettepanek
Alapealkiri 3

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Asendustöö	***Kvaliteetsete töökohtade kava***

Muudatusettepanek 40

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 10

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
10. märgib, et õiglases üleminekus ***on jäetud tähelepanuta*** mõjutatud täistööajaga ***töötajate***, osalise tööajaga ***töötajate*** ja ***üliõpilaste ainulaadne olukord; märgib, et hooajatööle asenduse pakkumist on vähe või üldse mitte***;	10. märgib, et õiglases üleminekus ***tuleks võtta arvesse kõiki*** mõjutatud ***töötajaid, eelkõige*** täistööajaga ***töötajaid***, osalise tööajaga ***töötajaid*** ja ***üliõpilasi ning nende perekondi ja lapsi***;

Muudatusettepanek 41

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 11

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
11. rõhutab vajadust rahastada kõrgharidus- ja koolitusnõukogusid, et ümber koolitada töötajaid ***ja nende perekondi***, eelkõige üle 50-aastaseid, kes on kaotanud töö; ***teeb ettepaneku, et*** Õiglase Ülemineku ***Fond peaks pakkuma ümberõppevõimalusi ka mõjutatud*** töötajate ***partneritele*** ja ***abikaasadele***;	11. ***rõhutab, et tõhusad ümber- ja täiendõppe programmid nõuavad piisavat planeerimist ja ettevalmistust aegsasti enne mis tahes järkjärgulist kasutuselt kõrvaldamist või olulisi tööstusmuudatusi; on seisukohal, et sotsiaalpartneritega kokku lepitud tööstuse konkurentsivõime strateegiad on olulised, et edendada***

Euroopa tööstusettevõtjate majanduslikku elujõulisust ning säilitada töökohti; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama ettevõtteid, eelkõige VKEsid, et vältida sunniviisilist koondamist ning pakkuda üleminekuperioodidel sihipärast abi; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kehtestama mehhanismid, mis aitavad vältida sunniviisilisi koondamisi, näiteks ajutised toetusprogrammid, et kaitsta ülemineku ajal töökohti, vältides strateegilise tööstussuutlikkuse ja kvalifitseeritud tööjõu kadumist; märgib, et kui liikumine ühelt töökohalt teisele on vajalik, tuleks soodustada üleminekut strateegilisele või kasvavale sektorile, andes samal ajal töötajatele piisavalt aega kohanemiseks ning vajalikku tuge ülemineku hõlbustamiseks ilma töötajatele rahalise kahju tekkimiseta; rõhutab vajadust rahastada kõrgharidus- ja koolitusnõukogusid, et ümber koolitada töötajaid, eelkõige üle 50-aastaseid, kes on kaotanud töö; ***kutsub liikmesriike ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles kasutama*** Õiglase Ülemineku ***Fondi, muude ühtekuuluvusfondide ja oskuste liidu tulevaste algatuste võimalusi, et pakkuda sihipärast toetust*** töötajate ***koolitamiseks, oskuste omandamiseks*** ja ***ümberõppeks õiglase ülemineku piirkondades***;

Muudatusettepanek 42

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 12 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	12a. nõuab, et üleminekupiirkondades ja maapiirkondades koostataks töökohtade loomise strateegiad, milles seatakse õiglase ülemineku ja rohepöörde põhikomponentidena esikohale elamute renoveerimine, detsentraliseeritud taastuvenergia kasutuselevõtt ja kogukonna juhitud energiatõhususe

programmid; toonitab ühtekuuluvuspoliitika ja Õiglase Ülemineku Fondi tähtsust territoriaalse ebavõrdsuse kaotamisel ning taskukohasele ja kestlikule energiale ja inimväärsele eluasemele juurdepääsu tagamisel;

Muudatusettepanek 43

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 12 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	12b. rõhutab, et investeerimine piisavasse eluasemesse ja hoonete renoveerimisse madala sissetulekuga leibkondade jaoks annab avaliku sektori rahastuse puhul kiiret ja suurt kasu, vähendades sotsiaalkulutusi, parandades tervisenäitajaid ja vähendades energiakulusid;

Muudatusettepanek 44

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 13

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
13. tuletab meelde, et mõnes ELi piirkonnas toimub demograafiliste muutuste ja ***ränne*** tõttu noorte ja oskustööliste ***pidev väljavool***, ***kusjuures eriti mõjutab see maapiirkondi***;	13. tuletab meelde, et mõnes ELi piirkonnas***, eelkõige maapiirkondades,*** toimub demograafiliste muutuste ja ***majanduslike võimaluste puudumise*** tõttu noorte ja oskustööliste ***suuremahuline ränne linnakeskustesse; nõuab talendiotsingumehhanismi kiiret rakendamist piisavate rahaliste vahendite ja lihtsa töökorraga, et võidelda ajude äravoolu vastu***, ***aidates seeläbi toetada kohaliku majanduse elavdamist mõjutatud piirkondades; väljendab muret nende piirkondade pikaajalise majandusliku elujõulisuse pärast ja nende arengulõksu sattumise ohu pärast;***

Muudatusettepanek 45

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 13 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	13c. teeb ettepaneku, et integreeritud territoriaalsed strateegiad sisaldaksid sõnaselgelt energiaostuvõimetuse vähendamise ja elamistingimuste parandamise eesmärke koos selgete näitajate ja järelevalveraamistikega; rõhutab vajadust anda omavalitsustele ja kohalikele osalejatele volitused töötada välja ja rakendada kohapõhiseid lahendusi, mis kajastavad kohalikku sotsiaal-majanduslikku tegelikkust;

Muudatusettepanek 46

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 13 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	13d. nõuab, et osa ühtekuuluvusfondidest eraldataks konkreetselt kõige madalama sissetulekuga leibkondade kodude ja kõige vähem energiatõhusate hoonete renoveerimiseks, mis muidu jääksid rohepöördes teistest maha;

Muudatusettepanek 47

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 14

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
14. rõhutab ***vajadust***, et ***komisjon kiidaks ajavahemikuks 2025–2049 heaks*** töötajate ***sotsiaalkokkulepped***;	14. ***toonitab, et Õiglase Ülemineku Fond on aidanud algatada fossiilkütustest sõltuvate piirkondade kohaliku majanduse ümberkorraldamiseks vajalikke muudatusi;*** rõhutab ***siiski***, et ***õiglase ülemineku eesmärki praeguse programmi lõpuks ei saavutata, ning rõhutab vajadust jätkata ka pärast 2027. aastat; rõhutab TERA olulist rolli***

	töötajate kaitsmisel ja COVID-19 pandeemia tõsise negatiivse sotsiaal-majandusliku mõju leevendamisel; rõhutab üleminekutest mõjutatud töötajate sihipärase toetamise tähtsust, keskendudes eelkõige ümberõppe võimalustele ja tööhõiveabile; nõuab tugevdatud TERA mehhanismi, kuna selliste tööhõive kaitsemeetmete toetamine kriisi ajal võib stabiliseerida tööhõivepoliitikale ja õiglase ülemineku meetmetele suunatud avaliku sektori kulutusi; nõuab oskuste arendamise ja tööturu kohanemisvõime tõhusat ja kestlikku rahastamist 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus, keskendudes uute kvaliteetsete töökohtade loomisele ning ELi majandusliku ja sotsiaalse vastupanuvõime tugevdamisele; kutsub komisjoni üles hindama nii mõjutatud piirkondades loodud töökohtade arvu kui ka kvaliteeti, et kohandada tulevasi toetusmeetmeid paremini piirkondlikele vajadustele;

Muudatusettepanek 48

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 15

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
15. nõustub, et Õiglase Ülemineku Fondi protsessi rakendamine on ***liikmesriikide ülesanne, kuid rõhutab vajadust lihtsustamise järele*** ja ***seda, et komisjon võtaks*** liikmesriikide ***teavitamisel kiirema lähenemisviisi***;	15. nõustub, et Õiglase Ülemineku Fondi protsessi rakendamine on ***ELi*** ja liikmesriikide ***ühine eesmärk***;

Muudatusettepanek 49

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 15 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	15a. rõhutab, et Õiglase Ülemineku Fond peab säilitama piirkondliku suunitluse; rõhutab sellega seoses

	vajadust, et õiglase ülemineku kavades võetaks arvesse sihtpiirkondade keerukust, sealhulgas demograafilist koosseisu ja sotsiaal-majanduslikke tegureid; rõhutab, et kõik algatused tuleb ellu viia tihedas koostöös riiklike, kohalike ja piirkondlike ametiasutuste, tööandjate, töötajate esindajate ja muude kohalike sidusrühmadega; kutsub komisjoni üles looma korrapäraselt ajakohastatava keskse digiplatvormi, et anda lihtsustatud teavet ümberõppe alal saadava abi ja investeerimisvõimaluste kohta, mida toetatakse asjakohastest Euroopa fondidest kliimaneutraalsusele üleminekust mõjutatud piirkondades; on veendunud, et see platvorm võiks aidata nii töötajatel kui ka ettevõtetel teha kindlaks võimalusi mõjutatud piirkondades;

Muudatusettepanek 50

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 16

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
16. on veendunud, et komisjon oleks pidanud kehtestama igale liikmesriigile selged parameetrid, mida järgida sellistes valdkondades nagu investeerimine haridusse ja koolitusse ning ***kolmandatest isikutest investoritele võimaluse andmine säilitada endiste söe-*** ja ***turbapiirkondade kultuuri ja traditsioone***;	16. on veendunud, et komisjon oleks pidanud kehtestama igale liikmesriigile selged parameetrid, mida järgida sellistes valdkondades nagu investeerimine ***riiklikku*** haridusse ja koolitusse ning ***üleminekust mõjutatud piirkondade kultuuri*** ja ***traditsioonide ning vähemuskeelte säilitamisse***;

Muudatusettepanek 51

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 16 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	16a. nõuab, et õiglast üleminekut koordineeritaks, et tagada piirkondlike ja kohalike omavalitsuste aktiivne osalemine

õiglase ülemineku territoriaalsete kavade väljatöötamises ja rakendamises, tagades, et territoriaalseid iseärasusi võetakse täielikult arvesse ning et kohalikel sidusrühmadel ja sotsiaalpartneritel on otsuste tegemises asjakohane roll; tuletab meelde kohustust kaasata sotsiaalpartnerid õiglase ülemineku territoriaalsete kavade koostamisse ja rakendamisse ning tunnistab väärtuslikku panust, mida nad võivad anda üleminekupoliitika väljatöötamise, elluviimise, järelevalve ja hindamise etappides;

Muudatusettepanek 52

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 19 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	19a. kordab, et eluasemega seotud koostoimelised või kogukonna juhitud projektid peaksid saama kasu lihtsustatud juurdepääsust Õiglase Ülemineku Fondi rahastamisele, sealhulgas madalamate kaasrahastamiskünniste ja ettemaksete kaudu; nõuab liikmesriikidele suuniseid selle kohta, kuidas võimaldada eluasemeturul tegutsejatele juurdepääsu rahalistele vahenditele;

Muudatusettepanek 53

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 19 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	19b. tunnistab digiülemineku tähtsust Õiglase Ülemineku Fondi rakendamisel ja juhtimisel; rõhutab vajadust hõlbustada liikmesriikidevahelist koostööd, et võimaldada kiiremat reageerimist muutuva tööturu vajadustele; rõhutab, et oskuste seire vahendid on ELi ja liikmesriikide tasandil juba olemas, et mõjutatud piirkondades

	oskuste vajadust jälgida, ning nõuab, et Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse (Cedefop) tegevus hõlmaks piirkondi, kus toimub õiglane üleminek;

Muudatusettepanek 54

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 20

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
20. kutsub komisjoni üles tegema koostööd liikmesriikidega, et tagada suurem järjepidevus ja selgus ELi riigiabi käsitlevate õigusaktide tõlgendamisel niivõrd, kuivõrd neid kohaldatakse ühenduse ja mittetulundusühenduste suhtes;	20. kutsub komisjoni üles tegema koostööd liikmesriikidega, et ***vähendada ühtekuuluvusfondide suhtes kohaldatavatest eeskirjadest tulenevat halduskoormust, et*** tagada suurem järjepidevus ja selgus ***nende eeskirjade ning*** ELi riigiabi käsitlevate õigusaktide tõlgendamisel niivõrd, kuivõrd neid kohaldatakse ühenduse ja mittetulundusühenduste suhtes; ***toonitab, kui oluline on tagada, et Euroopa ja riigi vahendeid kasutatakse kliimaneutraalsele majandusele ülemineku hõlbustamiseks, edendades samal ajal Euroopa ettevõtete konkurentsivõimet ning luues kvaliteetseid töökohti ja soodustades sotsiaaldialoogi; nõuab, et ELi rahastamine ja liikmesriikide antav riigiabi viidaks kooskõlla Euroopa tööstuspoliitikaga, et pakkuda kvaliteetseid töökohti, edendada kollektiivläbirääkimisi, järgida ELi töötajate õigusi ja tööstandardeid, parandada Euroopa ettevõtete konkurentsivõimet ning vähendada halduskoormust, eelkõige VKEde jaoks; rõhutab, kui oluline on järgida kohaldatavaid töötingimusi ja tööandjate kohustusi, mis tulenevad ELi või riiklikust tööõigusest ja asjakohastest kollektiivlepingutest;***

Muudatusettepanek 55

Resolutsiooni ettepanek

Punkt 20 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	20a. nõuab tungivalt, et komisjon edendaks Euroopa riigihangete direktiivi eelseisva läbivaatamise raames veelgi kollektiivläbirääkimisi ja sotsiaalklausli kasutamist ning võimaldaks nende ettevõtete eeliskohtlemist, kelle töötajad on hõlmatud kollektiivlepingutega; kutsub komisjoni üles sotsiaalklauslit tugevdama ja rõhutab, et avaliku sektori hankijad peavad jätma riigihangetest kõrvale ettevõtjad, kes on osalenud kuritegevuses või tegevuses, mille eesmärk on häirida või nõrgestada kollektiivläbirääkimisi või ametiühingute organisatsioone, nagu näiteks ametiühingute likvideerimine;

Muudatusettepanek 56

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 21 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	21a. nõuab, et ühtekuuluvuspoliitikaga toetataks sotsiaalteenustega seotud hoonete, sealhulgas tervishoiuasutuste, lapsehoiu- ja eakate hooldusasutuste ning varjupaikade renoveerimist; rõhutab, et nende hoonete energiatõhususe parandamine vähendab tegevuskulusid ja parandab taristu kvaliteeti;

Muudatusettepanek 57

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 22

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
22. kutsub komisjoni üles hõlbustama ***sotsiaalse koolituse süsteemi*** loomist eakatele töötutele, kes ei saa ümber õppida ega uut töökohta omandada; rõhutab, et see võib mõne töötaja puhul täita lõhe tööhõive	22. kutsub komisjoni üles hõlbustama ***koolitussüsteemide*** loomist eakatele töötutele, kes ei saa ümber õppida ega uut töökohta omandada; rõhutab, et see võib mõne töötaja puhul täita lõhe tööhõive ja

ja pensionile jäämise vahel;	pensionile jäämise vahel; ***peab vajalikuks luua äärepoolseimates ja vähem arenenud piirkondades tööturule sisenevatele noortele töötajatele kohandatud sotsiaalkoolituskava, et pakkuda neile võimalusi jääda oma päritolupiirkondadesse, tagades tööhõivevõimalused, mis on kooskõlas piirkondlike majandusarengu strateegiate ja aruka spetsialiseerumise algatustega;***

Muudatusettepanek 58

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 23

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
23. nõuab, et Õiglase Ülemineku Fond vähendaks kogukondade halduskoormust, kasutades linnades ja külades praktilisi juhte, kes aitaksid rahastamistaotlusi ja -ettepanekuid ette valmistada;	23. nõuab, et Õiglase Ülemineku Fond vähendaks kogukondade halduskoormust, kasutades linnades ja külades praktilisi juhte, kes aitaksid rahastamistaotlusi ja -ettepanekuid ette valmistada; ***kutsub komisjoni üles täiustama Õiglase Ülemineku Fondi projektide rakendamist ja soodustama lisainvesteeringuid rohepöördest mõjutatud piirkondades; rõhutab, et sellised partnerlused peaksid hõlmama ka finantseerimisasutusi ja investeerimisfonde, et oleks lihtsam võtta kasutusele täiendavaid rahalisi vahendeid, võimendades sellega avaliku sektori investeeringute mõju;***

Muudatusettepanek 59

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 24

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
24. nõuab, et Õiglase Ülemineku Fond tunnustaks mõjutatud kogukondade pärandit ja korraldaks kultuuripärandi juhendite koolitust; toetab kohalikku ajalugu esile tõstvate külastuskeskuste loomist;	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 60

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 24 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	24a. väljendab heameelt komisjoni võetud kohustuse üle esitada 2025. aasta lõpuks koos sotsiaalpartneritega välja töötatud kvaliteetsete töökohtade tegevuskava, et tagada kõigile õiglane üleminek; tuletab meelde, et tegevuskava peaks toetama töötajate, sealhulgas iseenda tööandjate õiglast töötasu, kõrgeid tervise- ja ohutusstandardeid, häid töötingimusi, koolitust ja õiglast töökohavahetust, eelkõige kollektiivläbirääkimiste ulatuse suurendamise kaudu; rõhutab, et tegevuskavas tuleks esmatähtsaks pidada üleminekute juhtimist ja see peaks sisaldama kaasnevaid ettepanekuid, mis töötajaid konkreetselt toetavad;

Muudatusettepanek 61

Resolutsiooni ettepanek
Alapealkiri 5

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Põhimõte ***„õiglus*** enne üleminekut“ igas majandusvaldkonnas	Põhimõte ***„sotsiaalne õiglus*** enne üleminekut“ igas majandusvaldkonnas

Muudatusettepanek 62

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 25

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
25. on veendunud, et muutused geopoliitilisel maastikul koos muude teguritega põhjustavad tohutuid muutusi ELi majanduse toimimises; ***nõuab*** seetõttu	25. on veendunud, et muutused geopoliitilisel maastikul koos muude teguritega põhjustavad tohutuid muutusi ELi majanduse toimimises ***ning seetõttu***

tungivalt, et ***komisjon vaataks läbi peamiste energiavaldkonnas tegutsejate sulgemise ajakavad ELis***;	***on vaja teha investeeringuid, et säilitada ELi pikaajaline konkurentsivõime ja kestlikkus***; ***toonitab, et rohe- ja digipööre on lahutamatult seotud konkurentsivõime, õiglase ülemineku, majanduse moderniseerimise ja ühiskonna vastupanuvõimega ning*** seetõttu ***peab 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik jätkama selle kaksiküleminekuteetamist; rõhutab***, et ***kaksiküleminek peab olema sotsiaalselt aus ja õiglane, tagades töömaailmas toimuvate muutuste prognoosimise ja tulemusliku juhtimise, näiteks kõigi sektorite jaoks ühelt töökohalt teisele liikumise kavade koostamise abil, mis põhinevad sisukal ja tõhusal sotsiaaldialoogil***;

Muudatusettepanek 63

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 25 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	25a. on veendunud, et meie heaoluriigid peaksid tagama üldise juurdepääsu kvaliteetsetele põhiteenustele, nagu puhas, taskukohane ja energiatõhus eluase ja liikuvus, samuti tugevdatud sotsiaalkaitsesüsteemid, mis leevendavad kliimamuutuste ja keskkonnaseisundi halvenemise laastavaid tagajärgi; on seisukohal, et rakendades sotsiaalpoliitikat, mis käsitleb sotsiaal-majanduslikku ebavõrdsust, vähendab meie CO_2 heidet ja piirab meie keskkonnamõju, parandavad sotsiaal-ökoloogilise heaolu riigid inimeste elukvaliteeti ja tugevdavad nende vastupanuvõimet šokkidele;

Muudatusettepanek 64

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 25 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	25c. rõhutab, et ausa ja õiglase ülemineku tagamiseks peab EL tugevdama õiglase ülemineku raamistikku, eelkõige Õiglase Ülemineku Fondi ja kliimameetmete sotsiaalfondi;

Muudatusettepanek 65

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 25 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	25d. rõhutab, et Euroopa vajab uut ühiskondlikku kokkulepet, milles sotsiaalne ja keskkonnaalane kestlikkus on omavahel tihedalt seotud ning mis põhineb poliitikal, mis kiirendab kliima- ja keskkonnaalast üleminekut, käsitledes samal ajal struktuurset sotsiaal-majanduslikku ebavõrdsust ning soo, vanuse, rassi, puude alusel diskrimineerimist ja muid diskrimineerimise vorme, edendades kaasatust ning sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, tagades põhiliste inimõiguste austamise ja vähendades vaesust;

Muudatusettepanek 66

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 26 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	26a. rõhutab liikmesriikide tähtsust valdkondliku sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimiste edendamisel, eriti uutes keskkonnasäästlikes tööstusharudes, ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate, sealhulgas sotsiaalmajanduse ettevõtete kaasamise tagamisel; rõhutab, et miinimumpalga direktiivi[1a] rakendamine on suurepärane võimalus tugevdada kollektiivläbirääkimisi palgakujunduse

üle ja sotsiaalpartnerite esindatust kujunemisjärgus sektorites;

[1a] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2041, mis käsitleb piisavat miinimumpalka Euroopa Liidus, ELT L 275, 25.10.2022, lk 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj.

Muudatusettepanek 67

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 26 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	26b. nõuab sihtotstarbelist tegevussuunda kestliku sotsiaalse taristu jaoks, sealhulgas taskukohased eluasemed, kogukonna energiasüsteemid ja integreeritud teenusekeskused ebasoodsas olukorras olevatel territooriumidel;

Muudatusettepanek 68

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 26 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	26c. rõhutab, et kliimapöördega peavad kaasnema meetmed, mis tagavad Euroopa ettevõtete, eelkõige VKEde, ja strateegiliste tööstussektorite konkurentsivõime; väljendab heameelt komisjoni teadaande üle Euroopa Konkurentsivõime Fondi loomise kohta, et rahaliselt toetada konkurentsivõime koordineerimise töövahendi raames võetavate meetmete rakendamist; rõhutab, et kuigi investeeringud puhtasse ja strateegilisse tehnoloogiasse ning üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide toetamine on suure tähtsusega, eeldavad Euroopa konkurentsivõime tugevdamiseks võetavad tulemuslikud

meetmed terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmab ka sihipäraseid meetmeid oskuste nappuse ületamiseks hariduse, (ümber)õppe ja koolituse kaudu, tagades seeläbi, et ELi tööjõud on jätkuvalt kohanemisvõimeline ja tulevikuks valmis; rõhutab, et fondi tulemuslikkus sõltub pigem täiendavate eelarvevahendite eraldamisest kui lihtsalt olemasolevate programmide vahendite ümberjaotamisest;

Muudatusettepanek 69

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 27

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
27. kutsub komisjoni üles tegema ettepaneku uue fondi, Õiglase Ülemineku Fondi (JTF II) kohta 2027. aasta järgseks programmitöö perioodiks, tagades, et see toimib jagatud eelarve täitmise ja partnerluse põhimõtete alusel; rõhutab, et sellel fondil peaksid olema suuremad rahalised vahendid kui praegusel Õiglase Ülemineku Fondil;	27. kutsub komisjoni üles tegema ettepaneku uue fondi, Õiglase Ülemineku Fondi (JTF II) kohta 2027. aasta järgseks programmitöö perioodiks, tagades, et see toimib jagatud eelarve täitmise ja partnerluse põhimõtete alusel; ***nõuab Õiglase Ülemineku Fondi direktiivi õiglase ülemineku kohta töömaailmas, milles sätestataks õigusraamistik, et tagada mõjutatud piirkondades kvaliteetsete töökohtade loomine;*** rõhutab, et sellel fondil peaksid olema suuremad rahalised vahendid ***ja selle tulemuseks peaks olema väiksem halduskoormus*** kui praegusel Õiglase Ülemineku Fondil***, et pakkuda piirkondadele ja töötajatele rohepöördel kindlamat toetust, ning et fond peaks tugevdama sotsiaalpartnerite ja kohalike sidusrühmadega konsulteerimist ja nende kaasamist algatuste väljatöötamisse ja rakendamisse, mille eesmärk on leevendada negatiivseid sotsiaalseid tagajärgi, muu hulgas töötust, energiaostuvõimetust või liikuvusvaesust***;

LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI

Arvamuse raportöör kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	13.5.2025
Lõpphääletuse tulemus	+: 38 –: 12 0: 5
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Maravillas Abadía Jover, Grégory Allione, Li Andersson, Pascal Arimont, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Rachel Blom, Andrzej Buła, David Casa, Estelle Ceulemans, Leila Chaibi, Per Clausen, Henrik Dahl, Johan Danielsson, Marie Dauchy, Mélanie Disdier, Gheorghe Falcă, Chiara Gemma, Niels Geuking, Juan Carlos Girauta Vidal, Isilda Gomes, Alicia Homs Ginel, Sérgio Humberto, Irena Joveva, Marit Maij, Marlena Maląg, Jagna Marczułajtis-Walczak, Eleonora Meleti, Idoia Mendia, Maria Ohisalo, Branislav Ondruš, Aodhán Ó Ríordáin, Dennis Radtke, Liesbet Sommen, Villy Søvndal, Pál Szekeres, Georgiana Teodorescu, Romana Tomc, Raffaele Topo, Francesco Torselli, Brigitte van den Berg, Marie-Pierre Vedrenne, Marianne Vind, Mariateresa Vivaldini, Petar Volgin, Jan-Peter Warnke, Séverine Werbrouck
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Vivien Costanzo, Estrella Galán, Isabelle Le Callennec, Giusi Princi, Eugen Tomac, Kim Van Sparrentak
Lõpphääletuse ajal kohal olnud parlamendiliikmed kodukorra art 216 lg 7 alusel	Hanna Gedin, Kai Tegethoff

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS
NÕUANDVAS KOMISJONIS

38	+
NI	Branislav Ondruš, Jan-Peter Warnke
PPE	Maravillas Abadía Jover, Pascal Arimont, Andrzej Buła, David Casa, Gheorghe Falcă, Niels Geuking, Sérgio Humberto, Isabelle Le Callennec, Jagna Marczułajtis-Walczak, Eleonora Meleti, Giusi Princi, Dennis Radtke, Liesbet Sommen, Romana Tomc
Renew	Grégory Allione, Irena Joveva, Eugen Tomac, Brigitte van den Berg, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Estelle Ceulemans, Vivien Costanzo, Johan Danielsson, Isilda Gomes, Alicia Homs Ginel, Marit Maij, Idoia Mendia, Aodhán Ó Ríordáin, Raffaele Topo, Marianne Vind
The Left	Li Andersson
Verts/ALE	Maria Ohisalo, Villy Søvndal, Kai Tegethoff, Kim Van Sparrentak

12	-
ECR	Chiara Gemma, Marlena Maląg, Georgiana Teodorescu, Francesco Torselli, Mariateresa Vivaldini
ESN	Petar Volgin
PfE	Rachel Blom, Marie Dauchy, Mélanie Disdier, Juan Carlos Girauta Vidal, Pál Szekeres, Séverine Werbrouck

5	0
PPE	Henrik Dahl
The Left	Leila Chaibi, Per Clausen, Estrella Galán, Hanna Gedin

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu